

ఆంధ్రప్రదేశ్

సాహిత్య అకాడమి, 1956-1973

నక్సలైట్లకు మందు!

గవర్నర్ ప్రసంగానికి భయపడాలి తెలివే తీర్మానంపై చర్యకు సమాధానమిస్తూ ముఖ్యమంత్రి నేడు ముఖ్యమంత్రి నేడు...

సమస్య మూలాన్ని ముఖ్యమంత్రి తెలుసుకున్నారని ఆయన ప్రకటించిన అధికారియాలను బట్టి అవగతమౌతున్నది.

నక్సలైట్ల ప్రలంభానికి మూలకారణమైన భూసమస్యను పరిష్కరిస్తామని ముఖ్యమంత్రి స్పష్టం చేశారు. భూ సంస్కరణలను అమలుచేస్తామని భూరివాగ్దానం చేశారు.

అదే జరిగితే నక్సలైట్ల దాడులను అదుపు చేస్తామని ప్రకటించడం అత్యంత ముదానం. ఇది ఎన్నికల సందర్భంగానే తెలియజేయాలి.

అదే జరిగితే నక్సలైట్ల దాడులను అదుపు చేస్తామని ప్రకటించడం అత్యంత ముదానం. ఇది ఎన్నికల సందర్భంగానే తెలియజేయాలి.

అదే జరిగితే నక్సలైట్ల దాడులను అదుపు చేస్తామని ప్రకటించడం అత్యంత ముదానం. ఇది ఎన్నికల సందర్భంగానే తెలియజేయాలి.

అదే జరిగితే నక్సలైట్ల దాడులను అదుపు చేస్తామని ప్రకటించడం అత్యంత ముదానం. ఇది ఎన్నికల సందర్భంగానే తెలియజేయాలి.

అందరికీ తెలుసు. సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

సామర్థ్యవంతమైన ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వ్యవసాయం...

భ్రష్టుపట్టిన మన తాకికవిధానం

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

మన రాజ్యాంగ విధానం, కుల, మత ప్రాతినిధ్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

ప్రస్తుతం దేశంలో విద్యుత్ సౌకర్యం...

జనమేళన

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

తీర్చి మంచిని కోరతే...

వికలాంగుల చేయూతలో ప్రభుత్వ కృషి

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

అది మార్చి 19 నుండి మొదలైంది...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

మంచి ఆరోగ్యానికి నైకిల్ వాహనం...

ప్రపంచ వాతావరణ కృషికి సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

సోవియట్ క్రియాశీలదోహదం...

ముఖ్యమంత్రి బడ్జెట్ ప్రసంగపాఠం

తుపాసు పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాలు

1990 మేలో మున్నెన్నడూ ఎరగనంత తీవ్ర స్థాయిలో వచ్చిన తుపాసు గురించి, బాధితులకు సహాయమందించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న తక్షణ చర్యల గురించి వేనింతకు ముందే ప్రస్తావించాను. రాష్ట్రంలో తరచుగా తుపాసులు వస్తున్నాయి; ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు ఆస్తులకు ఆపారమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. మౌలిక సదుపాయాలకు ప్రకృతి వైపరీత్యాల నుంచి సార్వమైన నంత రక్షణ కల్పించి, రైతులకు తగు సహాయం అందజేసేందుకు గాను ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించి, దాన్ని అమలు పర్చడానికి అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంస్థలనుంచి సహాయం పొందాని నిర్ణయించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో పరిస్థితి పట్ల ప్రపంచ బ్యాంకు తక్షణమే శ్రద్ధ తీసుకుని, తుపాసు వల్ల కలిగిన నష్టాన్ని అంచనా వెయ్యడానికి గాను ఒక బృందాన్ని పంపింది. 1990 జూన్, జూలై మాసాల్లో ప్రపంచ బ్యాంకు బృందం రాష్ట్రాన్ని దర్శించింది. మొత్తం 2,839 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి అవసరం కాగల ఒక ప్రాజెక్టు నివేదికను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూపొందించింది. ఇటువంటి పథకాన్ని మూడేళ్ళ కాలంలో పూర్తి చేయాలని, తక్షణం శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అంశాలను ఇందులో పొందు పర్చాలని ప్రపంచ బ్యాంకు బృందం సూచించింది. ఈ విషయాలను దృష్టిలో పుంచుకుని, మూడేళ్ళ కాలములో ఈ పథకాన్ని అమలు పర్చడానికి గాను 713 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ప్రపంచ బ్యాంకు బృందం సహాయం చేసింది. ఈ పెట్టుబడిలో దాదాపు 75 శాతం - సేద్యపు నీరు, డ్రైనేజీ; కమ్యూనికేషన్లు; విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలకు చెందిన పనులకు వినియోగించడం జరుగుతుంది. కృష్ణా గోదావరి డెల్టాలో మురుగు నీటి పారుదల సమస్యలను తగ్గించి, కోస్తా ప్రాంతాల్లో తుపాసులకు తట్టుకోగలిగే విధంగా రోడ్లు నిర్మించడానికి, విద్యుత్ సౌకర్య విధానాలు ఏర్పాటు చేయడానికి ఈ పథకంలో ప్రాధాన్య మివ్వడం జరిగింది. ఈ పథకం పూర్తయిన తర్వాత, తరుచుగా తుపాసు వచ్చే కోస్తా ప్రాంతం ప్రజల కడగట్టు కొంతరకైనా తగ్గుతాయి.

వ్యవసాయం - తత్ఫలబంధ పర్యమలు

మన రాష్ట్ర ప్రజల జీవితాల్లో వ్యవసాయమూ తత్ఫలబంధ కార్యకలాపాలు ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి. నేనింతకుముందు ప్రస్తావించినట్లుగా 1990 మేలో తుపాసు, 1990 ఆగస్టు, సెప్టెంబరు మాసాల్లో వరదలూ వచ్చినప్పటికీ ఆహారదాన్యాల ఉత్పత్తి గత సంవత్సరం ఖరీదే ఉత్పత్తికి దాదాపు సమానంగానే వుంది. ఇదివరకెన్నడూ లేనంత అధికస్థాయిలో 12.2 లక్షల డేళ్ళ ప్రతి ఉత్పత్తి కాగలదని భావిస్తున్నాం.

వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలంగా వుండటంవల్లా దాదాపు అన్ని సేద్యపునీలవస్థలోనూ తగినంత నీరుండటంవల్లా రబీసజ్జో ముడిదాన్యాల, పప్పుదాన్యాల, మానె గింజలూ ఎక్కువమేర వెయ్యడం జరిగింది. ఈ కారణంగా ఆహారదాన్యాల, మానెగింజల ఉత్పత్తిరెక్టాలను సాధించగల అవకాశాలున్నాయి

రాష్ట్రంలో సాగులోవున్న భూమిలో సుమారు 60 శాతం మెట్ట సేద్యంలోనే వుంది. అందువల్ల వాటర్నిషెడ్ విధానాలద్వారా ఈ భూముల ఉత్పాదకత్వే, ఉత్పత్తిని పెంచే కృషికి ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యమిస్తోంది.

1990 మేలో వచ్చిన తుపాసువల్ల దెబ్బతిన్న రైతులకు సహాయంగా, ఇసుకమేట చేసిన భూముల్ని బాగుచేసే కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది. ఇందుకుగాను ప్రపంచబ్యాంకు సహాయంతో అమలు పరుస్తున్న తుపాసు పునర్నిర్మాణ పథకం క్రింద, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార కేంద్ర వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకు ద్వారా రుణాభివృద్ధి పథకం జరిగింది. 1990-91లో ఇందుకోసం 3 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. 1991-92లో కూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాలని సంకల్పించాం.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం, తత్ఫలబంధ కార్యకలాపాల అభివృద్ధిలో సహకార ఉద్యమం ప్రముఖ పాత్ర పోషిస్తోంది. గ్రామీణ ప్రజలకు సహాయం చేసే ఉద్దేశ్యంతో, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన సూచిక, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయం, గ్రామీణ రుణ విముక్తి పథకాన్ని అమోదించింది. ఈ పథకం క్రింద - ఇరావర్యకంగా రుణాలు, వెర్రించువారికి గాక, మిగతా రైతులు, చృత్రిపనివారూ మొదలైనవారు 2-10-1989 వరకూ వెర్రించవలసినపున్న జకాయల్లో 10 వేల రూపాయల వరకూ మాసవెయ్యడం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా మాసవేసిన మొత్తంలో భారత ప్రభుత్వం 50 శాతము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మిగతా 50 శాతము భరిస్తాయి. డింకో సమానమైన మొత్తాన్ని వార్షికో రుణంగా ఇస్తుంది. రాష్ట్రంలో మొత్తం 326.09 కోట్ల రూపాయలమేర రుణాలు మాస కాగలవని అంచనా. దీనివల్ల 12 లక్షలమంది రుణగ్రస్తులకు లాభంకలుగుతుంది.

తోటల పెంపకానికి వచ్చే ప్రాధాన్య్యాన్ని గుర్తించి, ఈ రంగాన్ని అభివృద్ధి పర్చడానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడివున్న దృష్టి 1990-91లో 85 లక్షల రూపాయలన్న ప్రణాళికా కేటాయింపును 1991-92లో నాలుగు కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. సేద్యపునీల వినియోగంలో డ్రీప్ పద్ధతి; స్ప్రింగ్లర్ పద్ధతివంటి అధునిక విధానాలకు ప్రాధాన్యం లభిస్తుంది. పెడ్యూల్లు కులాలూ, పెడ్యూల్లు జాతులవారి భూముల అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యం లభిస్తుంది. ఇందుకుగాను 84 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది ఈ ఏడాది 15 వేలమందికి అంటుమొక్కలు సంచిత చేయ్యాలని కూడా సంకల్పించడం జరిగింది. మొక్కలు దొరకటం సమస్యల ఉన్న జిల్లాల్లో కొత్తగా వర్తరీలు స్థాపించడం జరుగుతుంది. అనావృష్టికి గురవుతూ వుండే జిల్లాలలో పరిస్థితులు మెరుగుపర్చే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రాంతాల్లో సుమారు వెయ్యి హెక్టార్లలో డ్రీప్ ఇరిగేషన్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాలని సంకల్పించడం జరిగింది.

తోటల పెంపకం రంగంపట్ల అధిక శ్రద్ధ చూపడంతోపాటు, వ్యవసాయాధార పరిశ్రమలకు కూడా ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యమిస్తోంది. పంట, వేతికావచ్చిన తర్వాత అనుసరించవలసిన విధానాలకూ, ఆహార పద్ధి, నిర్వహణ విధానం ఏర్పాటుకూ వ్యవసాయ పరిశ్రమల సంస్థ ప్రాధాన్యమిస్తుంది. ఈ విషయంలో ఐయోజుక్యాంట్ రంగాన్ని కూడా పూర్తిగా వినియోగించు కోవలసినపుంది ఇందుకుగాను 1990-91లో 8 50 లక్షల రూపాయలన్న కేటాయింపును 1991-92లో కోటి రూపాయలకు పెంచుతున్నాం

ఇక పశుసంరక్షణ విషయంలో పుండం కేంద్రాన్నింటికి కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రాలను మంజూరు చేయడం జరిగింది 1990-91 నుంచి మూడేళ్ళకాలంలో అన్నిసంబంధాల్లోనూ ఈ కేంద్రాల ఏర్పాటు జరుగుతుంది ప్రజలు ముందుకొచ్చి భవనాలు గనుక నిర్మించి ప్రభుత్వానికివచ్చడానికి అంగీకరించిన ప్రతికోసా 1991-92లో రెండువందల పశువైద్య విభాగాల ప్రారంభించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది.

1991-92 సంవత్సరపు ఓల్డ్ ఆన్ ఎకాంట్ బడ్జెట్ ను ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు సమర్పిస్తూ
1991 మార్చి 19న తేదీన ముఖ్యమంత్రి
శ్రీ యస్. జావహర్లాల్ నెహ్రూ ప్రసంగం.

***

ఆరక్ష మహాయా.

1991-92 సంవత్సరపు 'ఓల్డ్ ఆన్ ఎకాంట్' బడ్జెట్ ను సభ వారికి సమర్పిస్తున్నాను

గడచిన సంవత్సరంలో అనేక విధాల కష్ట సమయాల కలవరాలనూ ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. రాష్ట్రంలో మున్నెన్నడూ కనీ వివి ఎరగనంత తీవ్రంగా తుపాసు వచ్చి ఆపారమైన నష్టాన్ని కలిగిజేసింది. దేశమంతటా మతకలహాల మంటలు వెలగగాయి. దాదాపు ప్రతిరోజూ ఎక్కడో ఒకచోట ఉగ్రవాదుల అకృత్యాల వార్తలు విసజడవి. అటువంటి విధము పరిస్థితుల్లో అర్థికాభివృద్ధి కోసం ఏ మాత్రం కార్యక్రమం ప్రారంభించాలన్నా ఎంతో కష్టం. అందువల్ల, శాంతినిపునరుద్ధరించి ప్రశాంత వాతావరణం నెలకొల్పడానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి వచ్చింది. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి మా ప్రభుత్వం క్షేపించన లేకుండా కృషి చేసింది. మన రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన ప్రమాదకర పరిస్థితిని చాకచక్యంతో కొంతమేరకు చక్కదిద్దగలిగామని చెప్పడానికి నేను గర్విస్తున్నాను. గురుతరమైన ఈ బాధ్యత నిర్వహణలో అడ్డు తగలాలానికి ఎటువంటి అడ్డం పరిమితులకూ అవకాశం ఇవ్వలేదు. వాస్తవానికి - శాంతి భద్రతల యంత్రాంగాన్ని పటిష్టంగా నిర్వహించడానికి తగినన్ని నిధులు లభించేట్లు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుంది. పోలీసు సిబ్బందిలో ఎన్ఫోర్స్ మెంట్, ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ చేయించి, పనికి రాని వారినా, వ్యవస్థను అధునికం చేసే ప్రయత్నాలు లేకపోవడం, ఆయుధాలు, మందుగుండు సరిహద్దు సముకార్యదంతో వైఫల్యం - గతంలో జరిగిన ఇటువంటి తీవ్రమైన పారాల్లెల్స్ యొక్క ఇప్పుడు అతి పెద్ద మూల్యం చెల్లించవలసి వచ్చింది. ఏడేళ్ళకు పైగా జరిగిన ఏర్పాట్లన్నీ ఇప్పుడు జరగవలసి వచ్చింది. గతంలో జరిగిన ఇటువంటి పారాల్లెల్స్ వల్ల - ఇప్పటి మా వనర్లపై ఎంత పత్తికీ ఏర్పడుతుందో గౌరవనీయులైన సభ్యులు గ్రహించగలరు.

వెనకటి ప్రభుత్వాల వల్ల కలిగిన ఐదుపులూ-బాధ్యతలూ ఆ తర్వాత ప్రభుత్వాల భరించవలసిన రావడమన్నది ప్రజాస్వామ్యంలో తప్పని సరి. పుష్కలమైన, నిర్ణయమైన ప్రజాతీర్మానం రాష్ట్రంలో తిరిగి కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినపుడు - అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు అగతీకుండా చూపేందుకు ప్రభుత్వం కలిగివచ్చిన కొన్ని పద్ధతులూ తీసుకోవలసి వచ్చింది. బీగిన నిధుల లేకుండా బృహత్ పథకాలు చేపట్టడం వల్ల ఉత్పన్నమయ్యే నిరాశాపూరిత వాతావరణాన్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించిన సహజ ప్రజల్లో ఆశలు రేపాయి, అయితే ఆ హామీలన్నీ నెరవేర్చాలంటే ఎంత పెద్ద పత్తిని నిధులు కావాలి ప్రజలకి తెలియజేయలేదు. ఒక నిర్ణీత కాలంలో బీద ప్రజల కలనిచ్చి వాస్తవ రూపం దరించాలంటే, వాస్తవ దృక్పథంతో నిధులు సమకూర్చుకోవాలి, వినియోగించుకోవాలి. ఆ దృక్పథంతోనే ఈ బడ్జెట్ రూపొందించడం జరిగింది.

అంతా సవ్యంగా, సజావుగా వున్న పరిస్థితుల్లో కూడా బడ్జెట్ రూపొందించడమన్నది అంత తేలికైన పని కాదు. వివిధ రకాల అనిశ్చిత పరిస్థితుల వల్ల ఈ ఏడాది ఈ పని మరింత కష్టమైంది; అయితే - తగినంత జాగ్రత్తతో, శ్రద్ధతో, ఈ బడ్జెట్ రూపొందించడానికి, రాష్ట్ర ప్రజల ఆశలనూ అకారక్షణంనూ ఇందులో ప్రతిబింబింపజేయడానికి మేము కృషి చేశాం.

ఆర్థిక ధోరణుల సమీక్ష

జాతీయ వ్యవసాయ రంగంలో నిర్ణయ పాత్ర పోషిస్తూ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఎప్పుడూ కూడా ప్రధాన వ్యవసాయ రాష్ట్రంగా వుంటుంది. ప్రకృతి వైపరీత్యాలను గణనీయమైన వైద్యుపాహారంతో ఎదుర్కోన్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కృషివలసి కృషి యావద్దేశానికి గర్వకారణం. 1990 మేలో రాష్ట్రంలోని కోస్తా జిల్లాలు మున్నెన్నడూ ఎరగనంత తీవ్రమైన తుపాసు తాకిడికి గురైన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. ఈ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయ కార్యక్రమాల మళ్ళీ మామూలుగా జరుగుతాయో అనిపించేట్లుగా ఆహార సంస్థ కలిగింది అయితే ఆ తర్వాత మాసాల్లో రుతుపవనాలూ అనుకూలించాయి; రైతుల్లో కొత్త ఆశలు చిగురించాయి. అయినప్పటికీ, గోదావరి పరివాహ ప్రాంతంలో భారీ వర్షాల వల్ల, వరదల వల్ల, ఖరీదే వరిపంట దెబ్బతింది. ఉదయ గోదావరి జిల్లాల్లో టుంగ్ల వెర్రి వ్యాధి వల్ల కూడా వరిపంట దిగుబడి తగ్గింది.

ఇన్ని రకాల ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో కూడా రాష్ట్రంలో 1990-91 ఖరీదే కాలంలో ఆహార దాన్యాల ఉత్పత్తి గత సంవత్సరపు ఖరీదే ఉత్పత్తికి దాదాపు సమానంగానే ఉండవచ్చునని ప్రాథమిక అంచనాల వల్ల తెలుస్తోంది. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ప్రధానంగా వర్షాధారమైన వేరుశనగ పంట ఎన్నాళ్ళకీ వర్షాలు పడక పోవడంతో దెబ్బతింది. అయితే 1990 అక్టోబర్, నవంబరు మాసాల్లో వానలు కురియడంతో అనేక ప్రాంతాల్లో పరిస్థితి మెరుగుపడింది. ప్రాథమిక అంచనాలను బట్టి 1990-91 ఖరీదే కాలంలో సూనె గింజల ఉత్పత్తి మొత్తమ్మీద గత సంవత్సరపు ఖరీదే ఉత్పత్తి స్థాయిలోనే వుండవచ్చు సనుకుంటున్నాం.

ఈశాన్య రుతుపవనాల కాలంలో - సకారంలో తగినంతగా వర్షాలు పడటం వల్ల రబీ పంటలు మొత్తమ్మీద భాగ పడి అవకాశాలున్నాయి. వాతావరణ పరిస్థితులు సాధారణంగా అనుకూలంగానే వున్నప్పటికీ, కొన్ని ప్రాంతాల్లో తగినంతగా వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల, పంటల దిగుబడి దెబ్బతింది; మంచి నీటి కొరత ఏర్పడింది. ఈ పరిస్థితిని ఎప్పటికప్పుడు జాగ్రత్తగా పరిశీలించడం జరుగుతోంది

1990-91 మొదటి తొమ్మిది మాసాల్లో పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి మాసిక - గత సంవత్సరం అదే కాలంలో కంటే 13 శాతం పెరుగుదలను

సూచించింది. విద్యుత్తురహా మెరుగుపడటం, పారిశ్రామిక వాతావరణం అనుకూలంగా వుండటం ఈ పెరుగుదలకు ప్రధాన కారణాలు.

1989-90 లో రాష్ట్ర వికర ఉత్పాదన గత సంవత్సరం కంటే, ప్రస్తుత దరల ప్రకారం 6.6 శాతం, 1980-81 లో స్థిరీకరించిన దరల ప్రకారం 4.1 శాతము పెరిగింది. ప్రస్తుత దరల ప్రకారం రాష్ట్ర వికర ఉత్పాదన 21 వేల 96 కోట్ల రూపాయలుంటుంది అంచనా వెయ్యగా, స్థిరీకరించిన (1980-81) దరల ప్రకారం 10 వేల 861 కోట్ల రూపాయలు. రంగాల వారీగా వికర ఉత్పాదన మాసపట్టుయితే, ప్రాథమిక రంగాల అధిక్యంలో కొనసాగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది.

ప్రస్తుత దరల ప్రకారం రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం 1988-89 లో మూడు వేల రెండు వందల పదకొండు రూపాయలుండగా, 1989-90లో ఈ ఆదాయం మూడు వేల మూడువందల అరవై నాలుగు రూపాయలకు అంటే 4.8 శాతం పెరిగింది. శాశ్వత దరల ప్రకారం రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం 1988-89లో ఒక వేయి ఆరు వందల తొంభై రెండు రూపాయలు కాగా 1989-90లో ఒక వేయి ఏడు వందల ముప్పై రెండు రూపాయలకు అంటే 2.4 శాతము పెరిగింది.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల టోకు దరల సూచి 1990 మార్చిలో 404.1 వద్ద వుండగా, 1990 డిసెంబరులో 469 3 కీ, అంటే 16.1 శాతము పెరిగింది. అఖిల భారత స్థాయిలో ఈ సూచి ఇదే కాలంలో 418 5 నుండి 482.1 కీ అంటే 15 2 శాతం పెరిగింది.

రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల్లో పనిచేసే కార్మికులకు చెందిన వాడకందార్ల దరల సూచి 1990 మార్చిలో 851 వద్ద వుండగా 1990 డిసెంబరులో 953కి అంటే 12 శాతం పెరిగింది. అఖిల భారత స్థాయిలో ఈ సూచి 873 నుంచి 981 వరకూ, అంటే 12.4 శాతము పెరిగింది. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్మికులకు చెందిన వాడకందార్ల దరల సూచి 1990 మార్చిలో 601 వద్ద వుండగా 1990 డిసెంబరులో 644కి అంటే 7.2 శాతము పెరిగింది. కాగా, అఖిల భారత స్థాయిలో ఈ సూచి 736 నుంచి 828 వరకూ, అంటే 12.5 శాతం పెరిగింది.

ప్రణాళికా పెట్టుబడి

వివిధ వనంపర్ల ప్రణాళిక

ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 1990 మార్చిలో ముగుసినట్లు, 1990 నుంచి 1995 వరకూ వివిధ ప్రణాళిక అమలు జరుగునుట్లు గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. అయితే రాష్ట్రానికి ప్రణాళికా పెట్టుబడికి అవసరమైన పనరులగురించిగాని, కేంద్ర సహాయగురించిగాని ప్రణాళికా సంఘం ఇంకా నిర్ణయించి పోషడం వల్ల రాష్ట్ర వివిధ ప్రణాళిక పరిమాణం కూడా ఇంకా నిర్ణయించలేదు.

1990-91 సంవత్సరానికి నవరించిన ప్రణాళికా పెట్టుబడి

1990-91 సంవత్సరానికి ప్రణాళికా సంఘం అమోదించిన పెట్టుబడి 1323 కోట్ల రూపాయలుకాగా, బడ్జెట్లో కేటాయించిన పెట్టుబడి 1445 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగిన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. అయితే, ఐదుపు జరుగుతున్న దొరకేనీ, పనరుల పరిస్థితిని దృష్టిలో పుంచుకొని 1450 కోట్ల రూపాయలకు నవరించిన పెట్టుబడిని పెంచడం జరిగింది.

1991-92 వార్షిక ప్రణాళిక

1991-92 సంవత్సరానికి ప్రణాళికా సంఘం 1410 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని అమోదించినప్పటికీ, రాష్ట్ర అవసరాలను దృష్టిలో పుంచుకొని ప్రణాళికా పెట్టుబడిని 1716 కోట్ల రూపాయలుగా నిర్ణయించి, బడ్జెట్లో చేర్చడం జరిగింది.

సేద్యపునీరు, విద్యుచ్ఛక్తి రంగాల పెట్టుబడుల ద్వారా మౌలిక సదుపాయాలు పెంచే కృషికి ప్రాధాన్య్యాన్ని కొనసాగించేందుకు మేము ప్రయత్నిస్తున్నాం. అదే సమయంలో ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెంచే కార్యక్రమాలకు పెట్టుబడులు కేటాయించాలన్నది కూడా మా ఆశయం. వ్యవసాయ కార్మికులు, తాత్కాలిక కార్మికుల జీవన పరిస్థితులు, పని పరిస్థితులూ తగినంతగా మెరుగుపడలేదు. వారి ప్రితిగతులు మెరుగుపర్చేందుకు మేము ప్రత్యేకంగా కృషిచేస్తున్నాం.

మొత్తం 1716 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికా పెట్టుబడిలో మూడు విభాగాలున్నాయి - మామూలు ప్రణాళికా పెట్టుబడి 1536 కోట్ల రూపాయలు; ప్రత్యేక ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు 52 కోట్ల రూపాయలు; తుపాసు పునర్నిర్మాణ పథకానికి 128 కోట్ల రూపాయలు. గిరిజన ప్రాంతాల సత్యతాభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అమలుపర్చేందుకుగాను - ప్రణాళికా సంఘం 65 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు కాగల ప్రత్యేక ప్రణాళికను అమోదించిన విషయం సభవారికి గుర్తుండే వుంటుంది ఈ నిధులు పూర్తిగా, ప్రత్యేక సహాయం రూపంలో కేంద్రంనుంచి లభిస్తాయి.

భాగ వెనుకబడివున్న మరీకొన్ని జిల్లాలను కూడా చేర్చడం ద్వారా ఇప్పటికీ ఈ పథకం పరిధిని ప్రభుత్వం విస్తరించింది మారుమూల ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ఒక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ప్రణాళికా సంఘం అమోదించిన ప్రణాళికకు చేరుగా, - రాష్ట్రంలో మిగతా కోట్ల మారుమూల ప్రాంతాలు, వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కూడా తగుచర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ప్రణాళికా సంఘం అమోదించిన కార్యక్రమం కింద గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి గాను వచ్చే సంవత్సరపు బడ్జెట్లో 23 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

దీనికి అదనంగా, మారుమూల ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమం కింద ప్రణాళికా సంఘం అమోదించిన కార్యాచరణ ప్రణాళిక వర్తించని

జిల్లాల కోసం 9 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

మిగతా జిల్లాల్లో వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అమలు పర్చేందుకుగాను 20 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. మారుమూల ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమం; ప్రత్యేక ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలుకుగాను - ప్రజల అవసరాలను ప్రతిబింబించే విధంగా తగు పథకాలు రూపొందించే బాధ్యత జిల్లా స్థాయి యంత్రాంగానికి అప్పగించడం జరుగుతుంది.

విద్యుచ్ఛక్తి

విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి పెద్ద పత్తిని ప్రాప్తానొచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రజల సంక్షేమం కోసం సత్యత ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించాలని ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో వుంది. సత్యతాభివృద్ధి సాధనకు అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాల్లో విద్యుచ్ఛక్తి అత్యంత ప్రధానమైంది. అందువల్ల ఈ రంగానికి ప్రణాళికా విధానంకో కూడా ప్రధాన పాత్ర లభిస్తుంది. 1990-91లో అదనంగా 306 మెగావాట్ల ఉత్పాదక శక్తిని సాధించాలన్నది లక్ష్యం కాగా, విజయవాడ డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రం నాలుగో విభాగం; విజ్ఞేశ్వరంలో గ్యాస్ ఆధారంగా పనిచేసే డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రం మొదటి విభాగం; నాగార్జున కుడికాలున జల విద్యుత్కేంద్రపు మూడో విభాగాలను ప్రారంభించడం ద్వారా, ఇప్పటివరకూ 273 మెగావాట్ల అదనపు ఉత్పాదక శక్తిని సాధించగలిగింది. విజ్ఞేశ్వరం డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రంలో 33 మెగావాట్ల శక్తి గల రెండో విభాగం త్వరలో ప్రారంభం కావలసినపుంది.

సాధారణంగా వర్షాకాలంలో విద్యుత్తురహా భాగానే వుంటుంది; కాని ఆ తర్వాత సరహా తగ్గుతుంది. ఈ కారణంగా విద్యుత్తు వాడకంపై కొన్ని అక్షయ విధించవలసి వచ్చింది.

1990 మేలో కోస్తా ప్రాంతాల్లో వచ్చిన తుపాసు, విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవస్థలకు ఏర్పాటునైన నష్టం కలిగించింది. ఎన్నో అవాంతలయలన్నప్పటికీ, అతి తక్కువ వ్యవధిలో ఈ వ్యవస్థను పునరుద్ధరించడమన్నది గర్వకాణమైన విషయం. విజయవాడ డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రానికి పనరుల ఏడవ సంవత్సరం ప్రతిభావంతమైన ఉత్పాదన అవార్డు లభించడం కూడా మన విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి గౌరవప్రదమైన విషయం.

నాగార్జున ఏడవ కాలన జల విద్యుత్కేంద్రపు మొదటి రెండు విభాగాలు; పెన్న అపొరూరిం జల విద్యుత్కేంద్రపు మొదటి రెండు విభాగాలు; విజ్ఞేశ్వరం డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రపు మూడో విభాగం; మరీకొన్ని చిన్న తరహా జల విద్యుత్పథకాలను ప్రారంభించడం ద్వారా 1991-92లో 116 మెగావాట్ల అదనపు ఉత్పాదక శక్తిని సాధించాలని సంకల్పించడం జరిగింది. దీనికి అదనంగా - మైన్ కట్ (Mine cut) వెర్రిటి డెర్బట్ విద్యుత్కేంద్రపు రెండవ దశ నుంచి రాష్ట్రానికి సుమారు 32 మెగావాట్ల విద్యుత్తు లభిస్తుంది. ఈ విధంగా, 1992 మార్చి నెలాఖరు నాటికి రాష్ట్రంలో విద్యుత్తుత్పాదక శక్తి మొత్తం 5,028 మెగావాట్లకు పెరుగుతుంది.

ఈ ఏడాదిలోనూ, వచ్చే సంవత్సరంలోనూ 2,486 కిలోవాట్ల పోడవున బ్రాన్స్ నువన్ లైన్లు చేసి, 149 సబ్ స్టేషన్లు నిర్మించడం ద్వారా విద్యుత్ సౌకర్యం, పంపిణీ విధానాలను తగు విధంగా పటిష్టం చేయడం జరుగుతోంది.

1991-92 సంవత్సరంలో సంప్రదాయ పద్ధతికి మార్పిడం ద్వారా 250 గ్రామాలను విద్యుచ్ఛక్తి సరహా చేయ్యాలని సంకల్పించాం. అదే విధంగా లక్షకు పైగా పంపు స్థలము కూడా విద్యుద్ధీకరించాలని సంకల్పం.

సేద్యపు నీరు

సేద్యపు నీటి రంగానికి 1991-92 ప్రణాళికలో కూడా తగు ప్రాధాన్యం లభిస్తోంది. ప్రస్తుతం అమల్లో వున్న శ్రీరాం సాగర్, శ్రీశైలం కుడి కాళి కాలన; తెలుగు గంగ; శ్రీశైలం ఏడవకాళి కాలన; జూరాల వంటి ప్రాజెక్టులకూ, అనేక మధ్య తరహా సేద్యపు నీటి పథకాలకూ తగినంతగా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. గాతేరు-నగరి సేద్యపు నీటి పథకం పనులు సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ఈ పథకానికి ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించగా, 1991-92 సంవత్సరంలో ఈ కేటాయింపు 10 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. తుపాసు పునర్నిర్మాణ పథకం కింద - కోస్తా ప్రాంతాల్లో సేద్యపు నీరు, డ్రైనేజీ వ్యవస్థల కనసరమైన మెరుగుత్తులకు కూడా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. రానున్న సంవత్సరంలో ప్రణాళికలో కేటాయించిన నిధులలో భాగ సేద్యపు నీటి ప్రాజెక్టుల కింద 29 వేల హెక్టార్లకూ, మధ్యతరహా సేద్యపు నీటి పథకాల కింద 11 వేల హెక్టార్లకూ, చిన్న తరహా సేద్యపు నీటి పథకాల కింద 15 వేల హెక్టార్లకూ, అదనంగా సేద్యపు నీరు సరహా చేయాలని సంకల్పించడం జరిగింది విశాఖ పట్నం ఉక్కు కర్మాగారానికి అవసరమైన నీరు సరహా చేయడానికి నీలుగా - ఏలేరు రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మిగిలి పోయిన పనులు పూర్తి చేయడానికి ఉద్దేశ్యంగా కృషి జరుగుతోంది. ప్రస్తుత పంచవర్ష ప్రణాళికలో వివిధ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన పనులు ప్రారంభించడానికి నీలుగా, ఆయా పథకాల పరిశీలన త్వరగా పూర్తి చేయ్యాలని ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో వుంది. కరీంనగర్; నల్గొండ; వరంగల్లు జిల్లాల్లోని అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతాల సమస్యలు ప్రభుత్వా

ప్రవర్తనా నియమావళిపై
నేడో, రేపో నిర్ణయం

[illegible]

ಐ.ವಿ.ಎಸ್.ಅಧಿಕಾರ್ಯದಿಲಿಲು

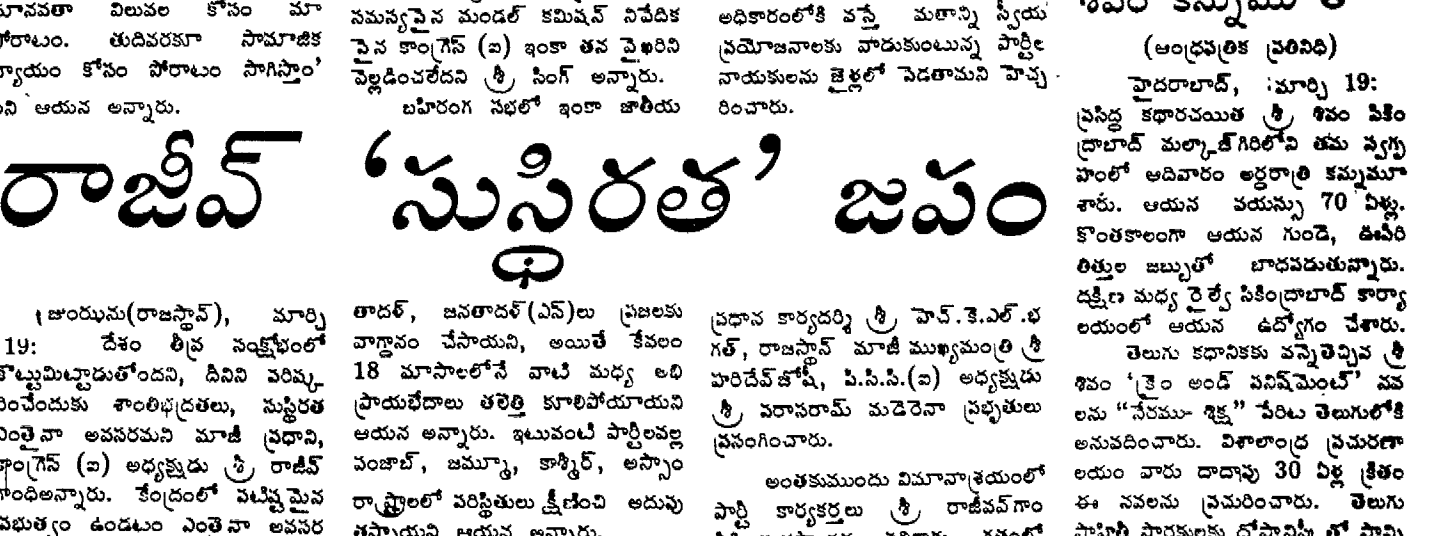
కావ్వి ద్రావ్యములు ఇటువంటి గురువు
ను నియమించడం ప్రవృత్తి మధుమా
నుని ఉద్దంపించునట్లు కాగలదా అని
కాక వెలలిక ప్రవృత్తియే కాక మిఠ్యా
లకు గుండుకొని ఇంకను వ్యూహాత్మక
యందు నేనుకొని దానిని అనుభవించు
లోకావస్థ కావచ్చు అనితే దానిని అపరి
త ముద్దిగించుకొని, మధుమాకావని
నియమించగా నేనుగలవలసివచ్చి శ్రీ
శ్రీ అజ్ఞానము వచ్చును. ఇటువంటి
ప్రవృత్తిలలో ఎన్నికల ననుసరింపక
అనుభవించు అయిన అజ్ఞానము.
నిద్రా ఒక స్థితి మనము
ను ప్రాకటమయ్యి ప్రసాదించుకొని
మిమ్మలకు అందుకు ప్రసాదించుకొని
శ్రీ ఇచ్చిన పరీక్షాదుమునకు ఎన్నికల
మందు నుండునట్లు లోకానికి తలప
రీతి మనకొగవని అయిన తెలిసిపోవు.
లోకమందున్నవారికి తమ ద్రావ్యము
దా అనికొని కావలసినట్లు ఎన్నికల
పానిని పరీక్షామరికలో, మరే ఇతర

అందుకే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ప్రజలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. ప్రభుత్వం ప్రయత్నించిన అన్ని అంశాలపై నిర్ణయం తీసుకుంటున్నామని ప్రభుత్వం తెలిపింది. ప్రభుత్వం ప్రయత్నించిన అన్ని అంశాలపై నిర్ణయం తీసుకుంటున్నామని ప్రభుత్వం తెలిపింది.

శ్రీశైలము వెనుకనుండి ఇంద్రుడు ఎదురు
వచ్చి, మరచాన 50-300 ఎముల
నీలమణి సామరం నామంత్రం ఎముల
నీలమణి ప్రసారం శేషంవలె పుర
తరంగా శ్రవణం దగ్గరకు వచ్చి, శ్రీశైల
గంగలో ముగ్ధముగాలి శ్రీ
మహామేధా సేవ లోకమునది సముఖ
శ్రీమతకు ప్రసారం తప్పిపోయింది.
మానం ఎడమవైపు ఇంద్రుడు మంటలు,
యందు లాల్పాకు ప్రసారం మంత్రాలకు
సావధానముగా విమానం కమారడలో
పాదానామము కళకలలు విమానాశ్రయంలో
దగ్గరగా దింపాడు.

పక్షిదళాల ఆకాశ ప్రాంతంలో ఎడ
మవైపు ఇంద్రుడు మంటలు తలలు
వెలుగులు గురించిన విమానం వైపు
వచ్చి, అందును అర్చిస్తే ఒకే ఒక వైపు
ఇంద్రుడు కళకలలు విమానాశ్రయమునకి
వచ్చి విమానాశ్రయమునకి వచ్చి

ధారవయ్యుత

[illegible]

వచ్చినపుడు ప్రభుత్వం ఏర్పడేలా చూడాలి. ఈ సందర్భంలో

[illegible]

